

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

04 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte –Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Rabei Ilie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Chiper Oleg XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 10.07.2019 – 28.02.2020.

Instanța de apel: 15.05.2020 – 10.11.2021.

Instanța de recurs: 16.03.2022 – 04.05.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 28 februarie 2020, în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Chiper Oleg a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, 186 alin. (5) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsă de 4 ani și 10 luni închisoare, în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 alin. (1) Cod penal, pedeapsa stabilită lui Chiper Oleg sub formă de închisoare s-a suspendat condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani și 6 luni.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a constatat că, *inculpatul Chiper Oleg în perioada de la 12.03.2018 până la 18.03.2019, cu scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, acționând prin participare în calitate de organizator și autor la săvârșirea infracțiunii, cu alte persoane, acționând după un plan dinainte determinat, împărțind rolurile între ei, dispunând de informație pecum că în depozitul Î.C.S „Prens-Tur” SRL situată în or. Ialoveni, xxxxxxxx, se află bunuri materiale, pe timp de noapte s-au deplasat pe teritoriul menționat, de unde pe ascuns au sustras diferite piese de schimb destinate pentru autocamioane mari, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu material*

considerabil în proporții deosebit de mari în valoare totală de 828 525 lei.

Prima instanță a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Chiper Oleg a comis infracțiunea prevăzută de articolele 42, 186 alin. (5) Cod penal, *participație la furt în calitate de organizator și autor, la sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, comisă de mai multe persoane, prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea daunei considerabile, săvârșită în proporții deosebit de mari.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura r. Ialoveni, Danu Vasile a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Chiper Oleg să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42, 186 alin. (5) Cod penal și în baza acestei Legi, a-i stabili acestuia pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu includerea termenului aflării acestuia în stare de arest la domiciliu de la 18.03.2019 pînă la 12.07.2019.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, procurorul a invocat că:

- pedeapsa aplicată față de inculpatul Chiper Oleg nu poate fi considerată legală, din motivul că acesta nu va aduce la corectarea inculpatului și nu restabilește echitatea socială, iar scopul pedepsei penale este restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane, poate să fie atins în circumstanțele stabilite, doar prin aplicarea față de condamnat a unei pedepse mai aspre, cu închisoare;

- instanța de judecată nu a ținut cont la stabilirea pedepsei inculpatului Chiper Oleg de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat acuzat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42, 186 alin. (5) Cod penal, adică inculpatul personal a organizat, a dirijat și a participat nemijlocit la sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, comisă de mai multe persoane, prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea daunei în proporții deosebit de mari, iar probele prezentate de acuzare în instanța de judecată demonstrează incontestabil comiterea de către inculpat a infracțiunii incriminate;

- la stabilirea pedepsei inculpatului Chiper Oleg, instanța de judecată nu a luat în calcul faptul că aceste anterior a fost condamnat și nu este la prima abatere, iar părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu în proporții deosebit de mari, care nu a fost reperat. În așa mod instanța de judecată a pronunțat o sentință, care este vădit prea blândă în privința inculpatului Chiper Oleg, de aceea aceasta urmează a fi casată de către instanța ierarhic superioară.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10

noiembrie 2021 a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, lui Chiper Oleg, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, s-a aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani 8 (opt) luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că prima instanță a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce a condiționat concluzia, că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt, decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Examinând probatoriul administrat, instanța de apel a considerat dovedită pe deplin vina inculpatului Chiper Oleg, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, 186 alin. (5) Cod penal – *participație la furt în calitate de organizator și autor, la sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, comisă de mai multe persoane, prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea daunei considerabile, săvârșit în proporții deosebit de mari.*

Instanța de apel a reținut că sentința s-a contestat în partea stabilirii pedepsei și că lipsesc temeiuri pentru a interveni în sentință din oficiu în partea încadrării juridice, conform art. 409 alin.(2) Cod procedură penală.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță eronat a conchis că suspendarea condiționată a executării pedepsei este echitabilă la caz și că va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane. Instanța de apel a reținut că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra, că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora. În același rând, a remarcat că în textul art. 90 alin. (1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Îndeplinirea condițiilor de lege, poate fi aplicată sau exclusă la orice etapă a procesului penal, pentru înlăturarea erorii admise la etapa anterioară.

Instanța de apel a statuat că la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță, prima instanță a pus accentul mai mult pe personalitatea persoanei vinovate, fără a lua în vedere și alte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului, neluând în considerație aspectul cel mai important că, Chiper Oleg a cauzat părții

vătămate un prejudiciu în proporții deosebit de mari, care nu a fost reparat.

Instanța de apel, pornind de la scopul pedepsei penale, reținând necesitatea influenței pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, realizării scopului pedepsei, în particular la corectarea inculpatului, și efectuând o analiză complexă a personalității acestuia, a ajuns la concluzia, că o pedeapsă echitabilă pentru inculpatul Chiper Oleg este închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni, cu executarea pedepsei într-un penitenciar semiînchis.

Instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, că ultimul deși a recunoscut vina, a cauzat părții vătămate un prejudiciu în proporții deosebit de mari, care nu a fost reparat, iar art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, fiind aplicat la caz, a considerat că corijarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța a considerat că anume pedeapsa închisorii cu executare, este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunile comise de către inculpat, iar pedeapsa stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalității acestuia.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Rabei Ilie în numele inculpatului, prin care invocând incidența *pct. 6) și 10)* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea deciziei, cu menținerea sentinței.

5.1 În susținerea recursului, avocatul invocă că:

- prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 6, 7, 61, 75, 76, 78, 90 Cod penal, și corect a aplicat inculpatului pedeapsa penală sub formă de închisoare și în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei;

- instanța de apel greșit a reținut ca temei de admitere a cererii de apel depuse de procuror faptul că *"Chiper Oleg a cauzat părții vătămate un prejudiciu în proporții deosebit de mari, care nu a fost reparat"*. Ori, conform materialelor cauzei penale, absolut toate bunurile sustrase au fost ridicate de către organul de urmărire penală de la Chiper Oleg și transmise spre păstrare reprezentantului părții vătămate, la caz lipsind o acțiune civilă sau alte pretenții din partea părții vătămate. Astfel, decizia contestată conține erori de fapt ce nu corespund circumstanțelor reale ale cazului;

- concluzia primei instanțe precum că, scopul corectării și reeducării

inculpatului poate fi realizat și prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a pedepsei, este una corectă.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Potrivit recursului declarat de către avocat, autorul își întemeiază criticile, prin prisma temeiurilor de casare prevăzute la pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și anume, referindu-se la situațiile în care *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Totodată, Colegiul penal atestă că, în esență, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și critică decizia instanței de apel, în principal, cu referire la pedeapsa stabilită, solicitând aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele

(regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

În acest sens, Colegiul Penal notează că în conformitate cu art. 7 alin. (1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal constată că instanțele inferioare corect au încadrat juridic faptele reținute în sarcina inculpatului Chiper Oleg, diferit însă au individualizat pedeapsa.

Așadar, prima instanță a aplicat inculpatului Chiper Oleg pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 10 luni, aplicând și prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani 6 luni, iar instanța de apel i-a aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 4 ani 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin urmare, Colegiul penal reține că sancțiunea art. 186 alin. (5) Cod

penal prevede în calitate de pedeapsă închisoare de la 7 la 12 ani. Prin aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, noile limite ale pedepsei închisorii, prevăzute la sancțiunea art. 186 alin. (5) Cod penal constituie: de la 4 ani 8 luni la 8 ani.

Astfel, Colegiul penal constată că instanța de apel a aplicat pedeapsa închisorii inculpatului Chiper Oleg în limita minimă – 4 ani și 8 luni.

Mai mult, analizând decizia contestată în raport cu argumentele titularului recursului, referitor la modul de executare a pedepsei, instanța de recurs atestă că instanța de apel a constatat și a apreciat corect circumstanțele de fapt și de drept la stabilirea pedepsei și modului de executare a ei inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și cu prescripțiile de drept material, ținând cont de prevederile art. 61, 75-78 Cod penal.

Colegiul penal explică recurentului că constatările instanței de apel, cu privire la persoana celui vinovat, influența pedepsei asupra corectării și reeducării inculpatului, *descrise în pct. 4.1 a prezentei decizii*, sunt în deplină concordanță cu prevederile art. 75 Cod penal expuse supra.

Din analiza textului deciziei, Colegiul penal constată că instanța de apel nu a comis erori de drept, pedeapsa aplicată inculpatului este una corectă și pe deplin motivată, la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, iar argumentele din recursul avocatului în acest sens sunt neîntemeiate.

Totodată, Colegiul penal atestă că la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă inculpatului Chiper Oleg, instanța de apel a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, just constatând că *„la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului, prima instanță a pus accentul mai mult pe personalitatea persoanei vinovate, fără a lua în vedere și alte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului, neluând în considerație aspectul cel mai important că, Chiper Oleg a cauzat părții vătămate un prejudiciu în proporții deosebit de mari, care nu a fost reparat”*.

Colegiul penal atestă că pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia au fost individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Cu referire la argumentul recurentului, precum că *toate bunurile sustrase au fost ridicate de către organul de urmărire penală de la Chiper Oleg și transmise spre păstrare reprezentantului părții vătămate, la caz lipsind o acțiune civilă sau alte pretenții din partea părții vătămate*, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat și menționează că, potrivit rechizitoriului, Chiper Oleg a fost învinuit de sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane și cauzarea ulterioară a

prejudiciului material considerabil în proporții deosebit de mari în valoare totală de 828 525 lei, faptă reținută și de instanțele inferioare.

Din conținutul hotărârilor judecătorești adoptate în speță, rezultă cert motivele pentru care Chiper Oleg a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, de altfel, inculpatul fiind de acord cu încadrarea juridică a faptei, recunoscând vina, înaintând în acest sens cerere în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală.

Cât privește critica recurentului cu soluția instanței de apel de excludere a prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de recurs reamintește că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

În atare împrejurări, Colegiului penal consideră că instanța de apel a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și a aplicat inculpatului o pedeapsă echitabilă, în conformitate cu prevederile legale, luând în considerație toate criteriile generale de individualizare a pedepsei, iar modalitatea de executare a acesteia stabilită în sarcina inculpatului, a fost individualizată corect și în așa fel, încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Colegiul penal menționează că, pentru a constitui caz de casare, eroarea trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică.

În concluzie, Colegiul penal menționează că soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, măsura de pedeapsă inculpatului aplicându-se în conformitate cu prevederile legale, este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestora și pericolul social al infracțiunii săvârșite.

Din acest punct de vedere se conchide, că de fapt, în cauză nu s-au comis erorile de drept prevăzute în pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deci, nu persistă temei de casare a soluției adoptate de instanța de apel, iar pedeapsa stabilită inculpatului Chiper Oleg și modul de executare a acesteia, de către instanța de apel, a fost aplicată în limitele legii, din care considerente se dispune inadmisibilitatea recursurilor declarate de către apărătorul inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Rabei Ilie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Chiper Oleg XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **16 iunie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie